

EINDHOVEN TIEN JAAR EERDER

*Tien jaar geleden
verraste PSV
voetballend Europa
met een plaats in de
halve finale van de
Champions League.
Theo Lucius was erbij.*

Het is 4 mei 2005, een woensdagavond. Theo Lucius, rechtsback van PSV, ligt met zijn rug op het gras van het Philips Stadion, de armen voor zijn ogen, alsof hij probeert te vergeten waar hij is, wat er zojuist gebeurd is – een kansloze ont-snapping aan de werkelijkheid, hij weet het. Zijn buik gaat op en neer als een springkussen vol enthousiaste schoolkin-deren. Is het uithijgen of ontladen?

Om hem heen is het stil, op wat Itali-aanse vreugdekreten na. Hij verstaat ze niet, gelukkig maar. Ja, Ambrosini, zo heet de gevierde man, dat is wel duidelijk. De blonde beul van AC Milan, harten-breker van dienst. Zijn rake, beslissende kopbal blijft aan Lucius voorbij flitsen, hoe donker het ook is in zijn tijdelijke, zelfgemaakte schuilplaats. Opstaan dan maar? Nee, hij blijft nog even liggen.

Negen maanden eerder begint PSV aan zijn Europese seizoen: in de voorronde van de Champions League treffen de Eindhovenaren Rode Ster Belgrado. Eerst uit in Zagreb, dan thuis. In beide wedstrijden doet Lucius niet mee. Wissel, hij is bekend met de term. Weer begint hij op nul, in zijn zesde seizoen voor PSV.

Gaat het niet elk jaar zo? Worden zijn sterke optredens van een paar maanden eerder niet elke zomer opnieuw vergeten? Een beetje meer krediet zou welkom zijn, maar goed, klagen doet hij niet. Nooit gedaan ook. Er was een tijd dat hij in de bouw werkte, als betontimmerman. Betaald worden om te voetballen, riant nog wel, is een weelde die hij niet snel voor lief zal nemen.

Bovendien kent hij zijn beperkingen. Natuurlijk is Mark van Bommel, zijn concurrent op het middenveld, de betere voetballer, dat weet hij ook wel. Toch, aan hem zal het niet liggen. Zijn motto: hard werken en wachten op je kans – blessures of schorsingen zijn nou eenmaal onvermijdelijk in een voetbaljaar. Ook dit keer zal zijn moment komen, dat staat vast. Niet voor niets noemt zijn coach, Guus Hiddink, hem de ideale twaalfde man. Een speler die nooit zeurt, niet verzaakt en op meerdere plekken inzetbaar is. Een menselijk potje stopverf. *Theo Lucius, voor al uw klussen.* Tegen Leeds United stond hij eens linksbuiten. Omdat het nodig was.

Eenvoudig ontdoet PSV zich van Rode Ster, en voor de achtste keer op rij plaatst de club zich zo voor het hoofdtoernooi

van de Champions League. Veel wordt er niet van de Eindhovenaren verwacht. Nog nooit sinds de introductie van het miljoenenbal werd de tweede ronde gehaald, een feit dat inmiddels als een donderwolk boven het Philips Stadion drijft. Anderzijds biedt de groep waarin PSV wordt ingedeeld perspectief: Arsenal, Rosenborg en Panathinaikos heten de tegenstanders. Moet kunnen, zo luidt de consensus, maar Lucius houdt een slag om de arm. Na een zomer waarin de complete voorhoede – niet de minste: Robben, Kezman en Rommedahl – is vertrokken, is PSV een elftal omgeven door twijfels. Een vers blik voetbalexoten is opengetrokken.

Lucius zag ze voor het eerst op de training verschijnen. De Braziliaan Alex, een bewegend standbeeld, gemaakt van graniet. Op het oog een tikje te zwaar, maar een klaskak niettemin. Of diens landgenoot Heurelho Gomez, een slungelige doelman met flaporen, de spanwijdte van een F16 en – aanvankelijk – de balbehandeling van een pinguïn. Bij elke terugspeelbal houden

zijn ploeggenoten hun adem in.

De terugkeer van Philip Cocu uit Barcelona is bij voorbaat een voltreffer. Lucius geniet van de oogverblindende soberheid waarmee zijn collega het spel naar zijn hand zet, gracieus en eenvoudig zoals alleen hij het kan. Een leiderstype waaraan Lucius later in zijn carrière, als interim-aanvoerder van Feyenoord, nog vaak zal terugdenken.

**Tegen Leeds
United stond hij
eens linksbuiten**

**OMDAT HET
NODIG WAS.'**

In de eredivisie maakt PSV een vliegende start, na een paar weken met Lucius als rechtsback in plaats van de geblesseerde André Ooijer. Niet zijn natuurlijke positie, maar hé, je bent allrounder of niet. Lucius volstaat, zoals eigenlijk altijd wanneer er een beroep op hem gedaan wordt. Zijn werkklust wordt geroemd, hij zou over

de longen van een renpaard beschikken. Kranten noemen hem betrouwbaar. Hij hoorde het vaker.

In oktober krijgt hij thuis in het Brabantse Heeswijk een telefoontje van een man die zich introduceert als Marco van Basten, bondscoach. *Dag, Theo.* Het is echt waar: hij wordt opgeroepen voor →

CHAMPIONS LEAGUE
DINSDAG, SBS 6, 20:00 UUR

Met onder meer de
wedstrijd PSV –
Manchester United.

de interland met Finland, als rechtsback dus. Hij is vijfde keus na Ooijer (geblesseed), Hofland (geblesseed), Boulahrouz (geschorst) en Melchiot (ziek), maar dat maakt het vreugdedansje in de woonkamer er niet minder spontaan op. Kun je nagaan: afgelopen zomer stond hij tijdens het EK nog met vrienden op een Oranjecamping in Portugal. En kijk hem nu! Theo Lucius, international. Uitzinnig belt hij zijn ouders.

Nee, onomstreden is hij vanaf dat moment allerm minst. In de poulefase van de Champions League doet hij lang niet altijd mee. Tegen Panathinaikos (thuis, 1-0 winst) en Rosenborg (uit en thuis, 1-2 en 1-0) hoort Lucius bij de basiself, maar als zekerheidje ziet Hiddink hem nog altijd niet. Lucius neemt het hem niet kwalijk. De band tussen speler en trainer is warm, om niet te zeggen speciaal. Wanneer de soms wat naïeve Lucius in opspraak raakt – eerder in het jaar werd hij beschuldigd van het verkopen van illegaal vuurwerk, waarna hij enkele dag in de cel doorbracht – beschermt de Achterhoeker hem als een zorgzame peetoom voor de scherpste gifpijlen van de media. Wekelijks spelen de twee op trainingscomplex De Herdgang een potje paddle, een sport die het midden houdt tussen tennis en squash. Bijna altijd wint Lucius, tot ergernis van de bloedfanatieke Hiddink.

Een puntje in de thuiswedstrijd tegen Arsenal (1-1) volstaat voor plaatsing voor

RESULTATEN PSV

IN DE CHAMPIONS LEAGUE, SEIZOEN 2004/2005:

14/9/2004	Arsenal – PSV 1-0
29/9/2004	PSV – Panathinaikos 1-0
20/10/2004	Rosenborg – PSV 1-2
2/11/2004	PSV – Rosenborg 1-0
24/11/2004	PSV – Arsenal 1-1
7/12/2004	Panathinaikos – PSV 4-1
22/2/2005	PSV – AS Monaco 1-0
9/3/2005	AS Monaco – PSV 0-2
5/4/2005	Olympique Lyon – PSV 1-1
13/4/2005	PSV – Olympique Lyon 1-1 wns
26/4/2005	AC Milan – PSV 2-0
4/5/2005	PSV – AC Milan 3-1

de knock-outfase. De collectieve Eindhovense zucht heeft de kracht van een windhoos: jarenlange frustratie wordt op één koude novemberavond uit het systeem gevoetbald, zo voelt het volgens Lucius, die als reserve deelt in het bescheiden feestje dat de mijlpaal teweegbrengt. AS Monaco, de verliezend finalist van het voorgaande seizoen, is de volgende te nemen horde.

In de vaderlandse competitie ligt PSV ondertussen op ramkoers. Alleen van

Roda JC – een onverklaarbare angstgegner – zal in de eredivisie worden verloren, op een verder gladgestreken parcours naar het achttiende landskampioenschap. Ook in het bekertoernooi is PSV ongevaarlijk. Een on-Nederlands soort degeïjkheid kenmerkt de ploeg van Hiddink, een bijkans onverslaanbaar collectief leunend op een verdediging van teflon en een aanvallende effectiviteit met Italiaans keurmerk. Karaktertrekken die op maat gemaakt zijn voor de Champions League, de voetbalpeelplaats voor volwassenen. In Nederland mag de behouden tactiek van Hiddink dan scepsis opleveren, of soms zelfs hoon, maar in Europa oogst PSV – een budgettair kleinduimpje in de achtste finale – niets dan bewondering.

Resultaatvoetbal? Inderdaad, Monaco wordt relatief overtuigend aan de kant gezet.

Ook de tegenstander in de kwartfinale komt uit Frankrijk: Olympique Lyon, al jaren een topploeg in Europa, met namen die angst inboezemen. Lucius, normaal gesproken niet zo snel onder de indruk, kan het niet ontkennen: PSV is underdog, en niet zo'n beetje ook. Nee, druk kennen de Eindhovenaren nauwelijks, want wat hebben ze in hemelsnaam nog te verliezen?

Ontspannen is de sfeer in de spelersgroep, op momenten grenzend aan melig. Lucius, een van de gangmakers, geniet. Op trainingskampen is het lachen, gieren, brullen. Soms moet de technische staf zelfs even herinneren aan die belangrijke wedstrijd die op het programma staat – je weet wel, in de kwartfinale van de Champions League.

Soms mag de groep stoom afblazen van Hiddink, die sporadisch een training schrappt. Hij kent het belang van saamhorigheidsgevoel, waaraan al paintballend, kartend of tennissend gewerkt wordt. (Lucius, een getalenteerd sportvisser, laat er bij hoge uitzondering graag een mid-dagje vissen voor schieten. In Heeswijk heeft hij zijn eigen vijver. Ooit ving hij een snoek van 1.07 meter. Een mooie dag.)

Ook de Brazilianen, die inmiddels met dank aan de nonnen in Vught de belangrijkste Nederlandse (voetbal) woorden onder de knie hebben, delen in de gezelligheid en blijven na wedstrijden

langdurig hangen in spelershome De Verlenging. Een van hen is Robert de Pinho de Souza, een bescheiden Braziliaanse spits die het grootste deel van het seizoen uitblinkt in anonimiteit. Lucius kent hem van de bank. Aardige gozer, maar bepaald geen Romario. In de return tegen Lyon mag hij invallen bij een stand van 1-1, en wanneer het uitloopt op strafschoppen staat uiterekend hij achter de bal wanneer de beslissing moet vallen.

Robert? Robert? Ja, Robert!

In de stromende regen rent Lucius het veld op in de richting van doelman Gomez, de grootste held in het tweeluik met de Fransen. PSV is halvefinalist en in de catacomben wordt gefluisterd over 1988, het jaar waarin de Eindhovense club onder leiding van Hiddink de Europa Cup I won.

Zou het weer kunnen?

Op dinsdag 26 april, rond een uur of tien 's avonds, voelt Lucius iets prikken in zijn zij. Pijn doet het niet, maar fijn is anders.

Warme adem kriebelt in zijn nek. Een stem mompelt iets in het Italiaans, nee, erg vriendelijk klinkt het niet. Hij voelt een stompje in zijn ribben. Eigenlijk kan hij er ook wel om lachen. Het is Gennaro Gattuso, de bullebak op het middenveld van AC Milan.

Lucius is in San Siro, in de rust is hij ingevallen voor de geblesseerde Wilfred Bouma. Het staat 1-0 voor de thuisploeg, maar PSV wordt beter en beter. Kansen stapelen zich op. Ook Lucius' directe tegenstander, die nu naar intimidatietechnieken grijpt, moet het hebben gemerkt. Trekken, duwen, schoppen, het hoort bij de Gattuso-experience. Vervolger: in de laatste minuut frommelt invaller Tomasson de 2-0 binnen. Nee, Italiaanser kan de avond niet worden.

In alle commotie is Lucius ontgaan dat rechtsback Ooijer in de 67ste minuut zijn vierde gele kaart van het toernooi heeft gepakt, en daarmee een schorsing. Hij zal dus spelen in de return in Eindhoven, die er volgens de kenners niet meer toe doet.

Lucius denkt daar anders over.

Acht dagen later speelt hij de wedstrijd van zijn leven. Althans, tegen AEK Athene, ruim een jaar geleden, vond hij zichzelf beter, maar volgens NOS-analist Johan Crujff was hij vanavond de beste speler van het veld, zo hoort hij later, dus dan zal het wel zo zijn.

Niet dat hij er iets voor koopt. PSV is uitgeschakeld, op een manier die nauwelijks luiziger kan. Door doelpunten van Ji-Sung Park en Philip Cocu was de thuisploeg voor even virtueel finalist en leek het onmogelijke te gaan gebeuren, maar één momentje van onachtzaamheid en, tja, daar was de 3-1 van Ambrosini – een kopbal waar keeper Gomez nota bene nog aanzat. Negentig minuten sleuren, buffelen, tackelen en langs de lijn draven zijn voor niets geweest, beseft Lucius. Hoeveel scheelde het nou? Eén doelpuntje verwijderd van de Champions League-finale. Eén! De gedachte zorgt voor een vlaag van zwaarmoedigheid.

Hij gaat er maar eens bij liggen. ←

SPORTCOLUMN | CÉCILE KOEKOEK

GROOT, GROTER, GROOTST

Dankzij Dafne Schippers mogen we als klein land groot denken. Vooral Matthijs van Nieuwkerk is daar een meester in: *De Wereld Draait Door* mocht als eerste de atlete ontvangen na haar wereldtitel op de 200 meter, hetgeen resulteerde in een vrolijke ode aan Dafne, van wie we de achternaam pardoes vergeten zijn.

Dafne is Dafne.

Het aftellen tot 13 augustus, als de 100 meter van Rio op het programma staat, is begonnen, concludeerde Matthijs van Nieuwkerk ronkend van plezier. Dat wordt twee keer goud. Dafne lachte er bescheiden bij.

Ondertussen maakte Tom Dumoulin in de Ronde van Spanje furore op de fiets. Op de steile Cumbre del Sol overrompelde hij alles en iedereen, niet in de laatste plaats Tourwinnaar Chris Froome. Vijftig meter voor de finish keek hij plotseling in het modellengezicht van Dumoulin, die hem vervolgens fluitend voorbij fietste. Dumoulin won de etappe en mocht zich voor de tweede keer deze ronde in de rode leiderstrui steken. Een paar dagen later hield hij zelfs in de koninginnenrit, met zes zware beklimmingen, aardig stand. Spinnend van genoeg verheugen we ons inmiddels op een podiumplaats; Tom is nog geen Tom, maar hij zou het zomaar kunnen worden. Zelf wist hij het allemaal nog niet, mompelde hij ingetogen, nog maar nauwelijks bekomen van de zware rit.

In dezelfde week werd tijdens een groots gala de Gouden Schoen uitgereikt aan Georginio Wijnaldum, die als eerste eindigde in het Voetballer van het Jaar-klassement van *De Telegraaf*. Strak in pak bedankte hij snikkend zijn oma, die hem als kleine jongen elke ochtend naar de trainingen van Sparta had gebracht. Er reden op dat vroege tijdstip geen trams en een auto had het gezin Wijnaldum niet. Een tikje geroerd keek ik toe. Schatje, die Wijnaldum. De klederdracht van Memphis Depay (hoed en shawl) en Nemanja Gudelj (zilveren broche) had ik op dat moment nog maar nauwelijks verwerkt.

Het *Sportjournaal* bracht daags erna verslag uit van de niet op te lossen bestuurscrisis bij Ajax en blikte aansluitend vooruit op de op handen zijnde krakers van Oranje tegen IJsland en Turkije. Ook in *Pauw* ging het uitvoerig over het Nederlands Elftal. Hoewel Nederland op mondiaal niveau niet veel meer voorstelt en Oranje zich moet schamen voor de prestaties van afgelopen jaar, babbelden we toch maar weer een halve avond vol. Maar dat is voetbal.

